

ส่วนที่ ๓ : แบบรายงานผลการดำเนินแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ (สำหรับผู้เสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ลงรายละเอียดเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน) ชื่อแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โครงการเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกร ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. ผลการดำเนินงาน

จากการจัดโครงการพบว่า มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐๐ เป็นเพศชาย จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๐ ช่วงอายุที่มีผู้เข้าร่วมโครงการมากที่สุดคือช่วงอายุ ๖๑-๖๕ ปี จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๐ รองลงมาคือช่วงอายุ ๖๖-๗๐ ปี จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐ รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๐ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ส่วนใหญ่คืออาชีพเพาะปลูก (ทำเอง) จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๐๐ รองลงมาคือรับจ้างอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร จำนวน ๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๖.๐๐

๑.๑ การประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม / การอบรมให้ความรู้แก่แกนนำคุ้มครองสุขภาพเกษตรกร

ผลการประเมินพบว่า หลังเข้ารับการอบรม ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีระดับความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๘๕ ซึ่งข้อคำถามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนคือ ข้อคำถามที่ ๑๓ แถบสีบนฉลากของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชซึ่งมีไว้บอกระดับความเป็นพิษโดยแถบสีนำเงิน หมายถึง มีพิษปานกลาง เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๐.๘๗ เป็นร้อยละ ๘๖.๕๔ รองลงมาคือข้อคำถามที่ ๔ สีของกระดาษทดสอบเปลี่ยนจากสีเหลืองเป็นสีเขียวเข้ม แสดงว่าปลอดภัย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๖.๓๖ เป็นร้อยละ ๘๙.๘๔ และข้อที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดคือข้อคำถามที่ ๘ การตรวจหาสารเคมีตกค้างในผัก ส่งผลดีต่อการบริโภคผัก เปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ ๔.๗๗

๑.๒ การประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม / การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผลการประเมินพบว่า หลังเข้ารับการอบรม ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีระดับความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๘๕ ซึ่งข้อคำถามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนคือ ข้อคำถามที่ ๕ แถบสีบนฉลากของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชซึ่งมีไว้บอกระดับความเป็นพิษโดยแถบสีนำเงิน หมายถึง มีพิษปานกลาง เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๓.๔๕ เป็นร้อยละ ๘๘.๕๗ รองลงมาคือข้อคำถามที่ ๙ สารเคมีกำจัดศัตรูพืชสามารถเข้าสู่ร่างกายทางผิวหนังได้มากที่สุด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๔.๓๑ เป็นร้อยละ ๘๙.๗๖ และข้อที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดคือข้อคำถามที่ ๓ หลังการฉีดพ่นสารเคมี ควรอาบน้ำ และทำความสะอาดร่างกายทันที เปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ ๓.๕๓

๑.๓ การประเมินผลจากการสู่มั่วอย่างฝักของเกษตรกร

ดำเนินการสู่มั่วตรวจฝักของเกษตรกร จำนวน ๓ ครั้ง อย่างน้อยครั้งละ ๒๐ ตัวอย่าง รวม ๖๕ ตัวอย่าง ซึ่งผลเป็นดังนี้

ครั้งที่ ๑ : จำนวน ๒๒ ตัวอย่าง ไม่พบการตกค้างของสารเคมีในฝัก

ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๒๓ ตัวอย่าง พบการตกค้างของสารเคมีในฝักจำนวน ๑๒ ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๘

ครั้งที่ ๓ : จำนวน ๒๐ ตัวอย่าง พบการตกค้างของสารเคมีในฝักจำนวน ๕ ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐

จากการสู่มั่วตรวจฝักของเกษตรกรจำนวนสามครั้ง พบว่าครั้งที่หนึ่งไม่พบการตกค้างของสารเคมีในฝักอาจเป็นเพราะสู่มั่วเก็บฝักที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตัวเอง ส่วนการสู่มั่วตรวจฝักในครั้งที่สองและครั้งที่สามพบการตกค้างของสารเคมีในฝัก อาจเป็นเพราะเป็นการสู่มั่วตรวจฝักที่มาจากตลาดที่ร้านชำในหมู่บ้านนำมาขาย

๑.๔ การประเมินผลจากการเจาะเลือดเกษตรกรเพื่อหาสารเคมีตกค้างในร่างกาย

ดำเนินการเจาะเลือดเกษตรกรเพื่อหาสารเคมีตกค้างในร่างกาย จำนวน ๒ ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน ๑ เดือน ผลการเจาะเลือดทั้ง ๒ ครั้ง ปรากฏผลดังนี้

ผลการเจาะเลือดเกษตรกรครั้งที่ ๑ : จำนวน ๔ หมู่บ้าน รวม ๙๙ คน พบว่าไม่พบคนที่มีผลเลือดในระดับปกติ (ร้อยละ ๐.๐๐) พบผลเลือดในระดับปลอดภัย ๔๖ คน (ร้อยละ ๔๖.๔๖) ในระดับมีความเสี่ยง ๕๐ คน (ร้อยละ ๕๐.๕๑) และพบในระดับไม่ปลอดภัย ๓ คน (ร้อยละ ๓.๐๓)

ผลการเจาะเลือดเกษตรกรครั้งที่ ๒ : จำนวน ๔ หมู่บ้านเหมือนเดิม รวม ๑๔๔ คน พบผลเลือดในระดับปกติ ๒๒ คน (ร้อยละ ๑๕.๒๘) ในระดับปลอดภัย ๕๖ คน (ร้อยละ ๓๘.๘๙) ในระดับมีความเสี่ยง ๕๕ คน (ร้อยละ ๓๘.๑๙) และพบในระดับไม่ปลอดภัย ๑๑ คน (ร้อยละ ๗.๖๔)

ผลการเจาะเลือดเกษตรกรทั้ง ๒ ครั้ง ซึ่งห่างกัน ๑ เดือน พบว่าผลรวมของผลการเจาะเลือดในระดับปกติและในระดับปลอดภัยมีจำนวนสูงขึ้น โดยครั้งที่ ๑ พบว่าไม่พบผลการเจาะเลือดในระดับปกติแต่ครั้งที่ ๒ กลับพบผลการเจาะเลือดในระดับปกติเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๒๘ ทำให้ผลรวมของผลการเจาะเลือดในระดับปกติและในระดับปลอดภัย ๔๖ คน (ร้อยละ ๔๖.๔๗) และครั้งที่ ๒ ผลรวมของผลการเจาะเลือดในระดับปกติและในระดับปลอดภัย ๗๘ คน (ร้อยละ ๕๔.๑๗)

สรุปจากการเจาะเลือดเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้ง ๒ ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน ๑ เดือน มีผลเลือดในระดับปกติและในระดับปลอดภัย ร้อยละ ๔๖.๔๗

๑.๕ การประเมินผลจากการใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (นบก.๑-๕๖)

ผลการประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกร จำนวน ๑๔๔ คน โดยใช้ข้อความเกี่ยวกับการเกษตรที่ทำ พบว่า

๑. งานอาชีพหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๒.๙๔ จะทำการเพาะปลูก (ทำเอง) รองลงมาร้อยละ ๔.๗๑ มีอาชีพรับจ้างอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร

๒. ปัจจุบันท่านทำการเพาะปลูกอะไรเป็นหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๙.๑๓ ประกอบอาชีพทำสวนเป็นหลัก รองลงมาร้อยละ ๒๖.๒๕ ประกอบอาชีพทำนา

๓. ท่านเกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างไร

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๐.๓๕ อยู่ในบริเวณที่มีการฉีดพ่น หรือสัมผัสผัก-ผลไม้ที่มีการฉีดพ่น เช่น เก็บเกี่ยว มัดกำ ท่อ บรรจุ รองลงมาร้อยละ ๑๗.๐๖ เป็นผู้ฉีดพ่นเองหรือรับจ้างฉีดพ่น และร้อยละ ๑๕.๘๘ เป็นทั้งผู้ผสมสารเคมีและเป็นผู้ฉีดพ่น

๔. สรุปผลการประเมินความเสี่ยงของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๒.๕๖ มีความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ รองลงมาร้อยละ ๒๐.๕๙ มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง

๑.๖ การประเมินความพึงพอใจ

ผลการประเมินความพึงพอใจจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๔๔ คน พบว่า

๑. ด้านการบริการของคณะดำเนินการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพึงพอใจในเรื่อง การลงทะเบียนมากที่สุด ร้อยละ ๘๓.๕๔ รองลงมาคือ การต้อนรับ ร้อยละ ๗๗.๑๐

๒. ด้านวิทยากร พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพึงพอใจในเรื่อง การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมากที่สุด ร้อยละ ๗๘.๒๔ รองลงมาคือ ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย ร้อยละ ๖๒.๖๘

๓. ด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพึงพอใจในเรื่อง สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ ๘๗.๖๐ รองลงมาคือความเหมาะสมของอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ ๖๘.๘๐

๔. ด้านการนำความรู้ไปใช้ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพึงพอใจในเรื่อง สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้ ร้อยละ ๗๔.๕๓ รองลงมาคือสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ ร้อยละ ๕๓.๕๐

โดยสรุปพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือระดับมาก

๒. ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด

๒.๑ การบรรลุตามวัตถุประสงค์

บรรลุตามวัตถุประสงค์

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะ

๒.๒ จำนวนผู้เข้าร่วมในแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

- กิจกรรมจัดตั้งแกนนำคุ้มครองสุขภาพเกษตรกร และจัดอบรมให้ความรู้พัฒนาศักยภาพแกนนำ จำนวน ๒๒ คน
- กิจกรรมการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน ๙๕ คน
- กิจกรรมการเจาะเลือดเกษตรกร เพื่อหาปริมาณสารเคมีตกค้างในร่างกาย และการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นของเกษตรกร จำนวน ๒ ครั้ง รวม ๑๔๔ คน
- กิจกรรมการสุ่มตรวจฝักของเกษตรกรเพื่อหาปริมาณสารเคมีตกค้างในฝัก จำนวน ๓ ครั้งๆ ๑๕ คน
- กิจกรรมจัดทำคู่มือบันทึกสุขภาพเกษตรกร จำนวน ๙๐ คน
- กิจกรรมติดตามและประเมินผล จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๑๐๐ คน

๓. การเบิกจ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ	๖๕,๘๓๐.-	บาท	
งบประมาณเบิกจ่ายจริง	๖๕,๘๓๐.-	บาท	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
งบประมาณเหลือส่งคืนกองทุนฯ	๐.๐๐.-	บาท	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

 ไม่มี
 มี

ปัญหา/อุปสรรค (ระบุ)

๑. เกษตรกรยังขาดความตระหนักในการดูแลสุขภาพของตนเอง มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่ไม่ถูกต้อง เช่น ขณะฉีดพ่นสารเคมีมีการสูบบุหรี่หรือดื่มน้ำ ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เมื่อฉีดพ่นสารเคมีเสร็จ ไม่อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายหลังเลิกงานทันที

๒. แกนนำคุ้มครองสุขภาพเกษตรกร ยังขาดทักษะในการเจาะเลือดเพื่อหาปริมาณสารเคมีตกค้างในร่างกาย

๓. กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับต่างๆ ขัดจำกัดในเรื่องการตั้งงบประมาณเหลือมปีที่ไม่สามารถกระทำได้ ทำให้มีผลต่อการสรุปโครงการ

๔. บุคลากรของกองสาธารณสุขมีน้อย บางครั้งมีงานด่วนอื่นเข้ามาทำให้ไม่สามารถทำงานตามแผนที่วางไว้ได้

แนวทางการแก้ไข (ระบุ)

ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพตัวเองของเกษตรกร ตลอดจนการมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเพาะปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปลูกสมุนไพรรางจืดไว้ทุกครัวเรือนของเกษตรกร เพื่อนำไปล้างสารเคมีที่ตกค้างในร่างกาย และควรเพิ่มพูนทักษะ องค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับแกนนำคุ้มครองสุขภาพเกษตรกร เพื่อให้แกนนำฯ สามารถตรวจคัดกรอง ให้คำแนะนำ และเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกรในพื้นที่ได้ ที่สำคัญที่สุด ควรดำเนินการจัดทำโครงการตั้งแต่ไตรมาสแรก เพื่อให้สามารถจัดทำโครงการได้สำเร็จตามปีงบประมาณ

ลงชื่อ..........ผู้รายงาน

(นางสาวฐานิศา สาเขต)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสน

๗ กันยายน ๒๕๖๕